

Rapportage n.a.v. gesprekken met bestuur en secties NMV

Inhoudsopgave

I. Opdracht en tijdpad	2
II. Inleiding.....	2
III. Aanpak van het onderzoek en opzet van dit rapport.....	2
IV. Bevindingen.....	3
IV.1. Thema 'Ontmoeting'	3
IV.2. Thema 'Kwaliteitsbewaking'	3
IV.3. Thema 'Structuur van de vereniging'	5
IV.3.1. 'Losjes gekoppeld systeem'	5
IV.3.2. Secties	5
IV.3.3. Hoofdbestuur.....	5
IV.3.4. De algemene ledenvergadering.....	5
IV.3.5. Ondersteunende diensten.....	6
V. Aanbevelingen	6
V.1. Structuur van de vereniging.....	7
V.1.2. De secties	7
V.1.3. Netwerken	7
V.1.3. Het hoofdbestuur.....	7
V.1.4. De ondersteuning.....	7
V.2. Kwaliteitszorg.....	8
V.2.1. Visitatie	8
V.2.2. De opleidingen.....	8
V.2.3. Kennisontwikkeling.....	8
V.3. Ontmoeting.....	8
V.3.1. Conferenties en netwerkbijeenkomsten	8
V.3.2. Nogmaals de ALV.....	9
VI. Samenvattend: Keuzes.....	9
Nawoord.....	9

I. Opdracht en tijdpad

Aan het slot van de ALV op 6 april 2017 heeft de vergadering op voorstel van het bestuur besloten tot de een nader onderzoek naar de gang van zaken binnen de Nederlandse Montessorivereniging. De opdracht is gegeven aan Van Hennik Onderwijs en is uitgevoerd door Dick van Hennik met de bedoeling om op grond van de bevindingen aanbevelingen te doen.

De opdracht was het voeren van onderzoekende gesprekken met het hoofdbestuur en de bij de secties. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden tussen 27 juni en 27 september. De hieruit voortvloeiende rapportage is op 10 oktober aan het hoofdbestuur voorgelegd. De tekst is aan de deelnemers van de gesprekken voorgelegd met de vraag of zij hun inbreng in voldoende mate herkennen.

Tijdens de ALV van 13 november kunnen de leden zich uitspreken over het rapport en over de daarop gebaseerde voorstellen van het hoofdbestuur.

II. Inleiding

Om dit rapport voldoende te kunnen onderbouwen is een aantal gesprekken gevoerd met het hoofdbestuur, met ondersteuners en vertegenwoordigers / besturen van de secties (Het Jonge Kind is als sectie inmiddels uiteen gevallen, maar enkele betrokkenen waren bereid om hun ervaringen op dit terrein met de onderzoeker te delen). Op grond van die gesprekken is een beeld ontstaan dat zal worden beschreven in de paragraaf 'Bevindingen'.

Op basis van deze bevindingen zal een aantal richtinggevende keuzes worden voorgelegd, die moeten leiden tot een verdere ontwikkeling van de vereniging. Deze keuzes zullen worden voorzien van aanbevelingen die uitgevoerd kunnen worden als de ledenvergadering zich daarvoor uitspreekt.

Uw rapporteur hecht eraan te benadrukken dat hij zeer betrokken en bevlogen montessorianen heeft gesproken, die hechten aan het concept en betreuen dat de situatie is zoals hij is. De behoefte aan verbetering en verbinding is nadrukkelijk aanwezig.

III. Aanpak van het onderzoek en opzet van dit rapport

Op grond van een eerste verslag van de bevindingen van uw rapporteur tijdens de algemene ledenvergadering van 6 april is een notitie geschreven en aan het hoofdbestuur aangeboden (zie bijlage 1). Op grond daarvan is na een gedachtewisseling met het hoofdbestuur gekozen voor de volgende thema's:

1. Ontmoeting
2. Kwaliteitsbewaking
3. De structuur van de vereniging

Vanuit deze thema's is tijdens de bijeenkomsten van de secties vrijelijk gesproken over de manier waarop de leden het lidmaatschap van de vereniging beleven. De gesprekken kenmerkten zich door openheid en vrijheid tot het uitspreken van gevoelens, opvattingen en ideeën om verandering teweeg te brengen. In alle secties is eenzelfde werkwijze gehanteerd, zodat dezelfde thema's aan de orde konden worden gesteld.

Het rapport is geschreven vanuit het gezichtspunt van de leden van de vereniging. Met andere woorden, hoe beleeft een lid van de vereniging het lidmaatschap op dit moment.

IV. Bevindingen

IV.1. Thema 'Ontmoeting'

Tijdens diverse gesprekken werd de behoefte geuit aan een gedachtewisseling over het gedachtegoed van het Montessorionderwijs. De tijdens de ALV genoemde ontwikkellijn van 0 – 18 werd met regelmaat aangehaald. Gedachtewisseling vindt momenteel vooral plaats binnen de eigen sectie. In de sectie BAO is dat bovendien regionaal georganiseerd (er zijn nu eenmaal veel scholen bij betrokken), binnen VMO en OBO is sprake van een landelijke organisatie, net zo als in het verleden bij de sectie HJK.

De overlegcultuur kan in een aantal gevallen gekenmerkt worden als 'politiek'. Men bewaakt de eigen belangen, hetgeen leidt tot wantrouwen naar andere secties en waarbij het gedachtegoed van het Montessori op de achtergrond lijkt te geraken. Dit wordt hier en daar nog versterkt door persoonlijke aanvallen en verwijten van verkeerd gebruik van de positie die men inneemt.

Hoewel een digitaal platform als montessori-net een goede voorziening oplevert, is er ook behoefte aan ontmoeting in levenden lijve. Zoals die nu is georganiseerd, blijft men meestal binnen de eigen sector en van uitwisseling met andere secties is nauwelijks sprake. Bovendien is men afhankelijk van de inzet van vrijwilligers en zodra die wegvallen – zoals bij de sectie Het Jonge Kind – is ook de continuïteit weg. Met name binnen de sectie OBO leidt de afhankelijkheid van de vrijwillige inzet van mensen enerzijds en de behartiging van zakelijke belangen van de betrokkenen als verzorgers van scholing en opleiding anderzijds, tot een spanningsveld dat de onbevange uitwisseling van gedachten ondermijnt.

Er is geen platform dat het gedachtegoed helpt formuleren en het lijkt erop dat elke sectie zijn eigen ideeën daarover ontwikkelt. Overigens beleeft men binnen enkele secties de relaties binnen de eigen kring wel als prettig.

Een algemene beleving van het gedachtegoed of een set van kernwaarden is tijdens de diverse gesprekken niet gehoord. Dat wil niet zeggen dat ze er niet zijn, maar er zijn tijdens de gesprekken geen bevlogen pleidooien gehoord die op algemene bijval konden rekenen. Er zijn wel opvattingen en meningen, maar het viel uw rapporteur op dat er geen consensus lijkt te zijn.

IV.2. Thema 'Kwaliteitsbewaking'

Alle secties kennen een bepaalde vorm van visitatie, maar de meningen over de opzet ervan lopen uiteen. Er is zelfs een crisis in het bestuur ontstaan toen de meningsverschillen tussen secties aan het licht kwamen en hier dreigen verwijten over belangenverstrengeling het zicht op de oplossing te vertroebelen.

Op het terrein van de kwaliteit van het onderwijs spelen 2 aspecten een rol, nl.

1. de opleiding van leerkrachten, leidend tot een certificaat (basis- en vakbekwaam) en
2. de kwaliteit van de instituten die zichzelf instituut voor montessorionderwijs kunnen noemen (scholen en kindcentra).

Het eerste aspect speelt uitsluitend een rol op het terrein van de basisscholen en de kindcentra. Het VO kent geen specifieke opleiding van leraren die wordt afgesloten met een certificaat als bedoeld bij 1.

T.a.v. de opleiding van de leerkrachten en begeleiders in de kindcentra bestaat verschil van mening over de criteria, met name over de vraag wie binnen de vereniging verantwoordelijkheid dragen voor de kwaliteit van de opleidingen.

Wat het tweede aspect betreft, is er geen overkoepelende visie op de erkenningscriteria van de scholen en kindcentra. Binnen elke sectie hanteert men een eigen manier van visiteren en de meningen zijn verdeeld over de uitgangspunten. Zo speelt bij het BAO het aantal gecertificeerde leerkrachten een rol, bij het VO niet. Bij de kindcentra werkt men met een door opleiders samengesteld visitatiemodel en in de wereld van de opleiders met door de opleiders zelf opgestelde criteria.

Er zijn ook verschillende 'krachten' binnen de vereniging die verschillende visies hanteren op het gebied van kwaliteit. Op de website staat een visiestuk, waarvan op enig moment bleek dat de leden dat stuk niet kennen. De leden van OBO hebben een visie op de opleidingen die ze onderling wel hebben afgestemd, maar die binnen de sectie BAO niet ten volle wordt gedeeld. Welke rol de diverse kenniscentra spelen is voor de meeste gesprekspartners onduidelijk. Desgevraagd hebben ze wel contact met elkaar, maar dat is meestal afhankelijk van persoonlijke inzichten en persoonlijke keuzes. Het is niet gebaseerd op een algemene visie vanuit de vereniging.

De volgende instellingen kunnen worden onderscheiden:

1. de opleiders die zich hebben geschaard onder de sectie OBO,
2. het MOC, dat verzorgd wordt door medewerkers die ook tot de opleiders behoren,
3. de montessori academie, verzorgd door een zzp'er onder supervisie van de sectie VMO.
4. het lectoraat dat i.s.m. andere vernieuwingsbewegingen aan de Hogeschool Saxion is verbonden.
5. onafhankelijke opleiders of instellingen die door sommige leden worden ingeschakeld, maar niet gerechtigd zijn om certificaten toe te kennen en als zodanig ook niet erkend lijken te worden door de vereniging.

Binnen de sectie BAO is een nieuwe gedachte ontstaan m.b.t. de visitatie, die aangeduid kan worden met de term 'waardierend auditen'¹. Dat is een andere benadering van de visitatie dan die welke tot nu toe is gehanteerd. Daarover is echter nog niet met de leden gesproken, laat staan met leden uit andere secties. De methodiek van de visitatie in het VO is anders dan die in het PO. Beide vormen zijn onafhankelijk van elkaar ontwikkeld, hetgeen verklaarbaar is door het feit dat de sectie VMO later bij de vereniging is aangesloten. Waar – bijvoorbeeld – de visitatie in het PO één dag in beslag neemt, duurt die in het VO drie dagen. Van uitwisseling is niet of nauwelijks sprake; de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het basisonderwijs in de visitatiecommissie bij het VO heeft niet geleid tot wederzijdse beïnvloeding van de methodiek.

Door de nieuwe ideeën over de methodiek van visiteren en de daarbij te hanteren criteria is ook spanning ontstaan over de eis dat alle leerkrachten in de basisscholen minimaal een certificaat 'basisbekwaam' moeten hebben en dat de school ondersteund moet worden door een instituut dat is aangesloten bij de sectie OBO. Want wat als een commissie constateert dat een school voldoet aan de criteria van montessorionderwijs, maar zich heeft laten begeleiden door een instituut dat niet voorzien is van een certificaat van de vereniging of gerechtigd is aan leerkrachten een certificaat toe te kennen? Bovendien is de vraag opgeworpen of de kwaliteit van de opleidingen wel moet worden bepaald door de leden van de sectie OBO zelf, of dat de 'afnemers' van hun

¹ Een methode waarbij de visitatie mede gericht is op wat goed gaat en bedoeld is om de gevisiteerde instelling via positief kritische ondersteuning verder te helpen in zijn ontwikkeling.

studenten - de scholen voor PO – ook invloed moeten hebben op de inhoud van het curriculum.

IV.3. Thema ‘Structuur van de vereniging’

Het is opvallend hoe weinig de diverse gespreksgroepen de structuur van de vereniging overzien. Zoals al eerder is opgemerkt, ziet men elkaar vooral de eigen kring en is er niet of nauwelijks zicht op wat er in de andere secties plaatsvindt.

IV.3.1. ‘Losjes gekoppeld systeem’

De vereniging vertoont kenmerken van wat De Caluwé (in navolging van de Amerikaan Karl E. Weick) noemt een losjes gekoppeld systeem.² De delen de vereniging, de secties, hebben een gemeenschappelijk ideaal dat voor binding zorgt, maar de verbinding tussen die delen is min of meer vrijblijvend en – waar opportuun – gericht op de eigen belangen. Doch er worden wel eisen gesteld aan de overkoepelende instantie als dat beter uitkomt.

IV.3.2. Secties

Het karakter van de secties is verschillend. Bij de scholen is sprake van instituten die onderwijs verzorgen op basis van het montessorigedachtegoed. Ook de instellingen die het jonge kind opvangen hebben hun eigen montessoriwerkwijze afgestemd. De instituten die vallen onder de sectie OBO werken zo niet. Alleen de specifieke opleidingen ademen een sfeer van montessori, de instellingen waaraan ze zijn verbonden niet.

IV.3.3. Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur is zo samengesteld dat de secties daarin vertegenwoordigd zijn. Door omstandigheden binnen sectie HJK is er nu geen sectiebestuur en dus ook geen vertegenwoordiging in het hoofdbestuur. De vraag is wie dan de verantwoordelijkheid heeft over de gang van zaken binnen deze sectie, zoals de opleiding van begeleiders en de noodzakelijke visitatie. De meeste bestuursleden hebben een achterban en die positie noopt hen rekening te houden met de belangen van leden die ze vertegenwoordigen. Alleen de voorzitter en de penningmeester zijn niet aan een sectie gebonden, maar ze zijn voor hun werk wel sterk afhankelijk van de input van de secties en niet van de natuurlijke partner van het bestuur, de algemene ledenvergadering. Over de positie van de individuele leden wordt niet gesproken, terwijl het lidmaatschap van een bestuur het statutair noodzakelijk maakt om individueel lid te zijn van de NMV.

IV.3.4. De algemene ledenvergadering

Doordat de leden zich vooral onderdeel voelen van een sectie, lijkt de positie van de algemene ledenvergadering (ALV) voor de meeste leden niet relevant te zijn. In het verenigingsrecht vormt de ALV echter het hoogste orgaan in een vereniging. Het bestuur dient zich te richten naar door de ALV genomen besluiten en daarover jaarlijks verantwoording af te leggen³.

Doordat de secties echter hun eigen weg gaan, is onduidelijk met welk mandaat het bestuur te maken heeft. Bovendien levert dit de penningmeester hoofdbreken op, want hij kan niet overzien welke uitgaven binnen de secties worden gedaan en is daarbij afhankelijk van de sectiebesturen. Toch is het bestuur eindverantwoordelijk voor het in

² http://www.decaluwe.nl/articles/LosjesGekoppeldeSystemen_DeCanonVanHetLeren.pdf

³ Een voorbeeld: het document montessoribekwaamheden is vastgesteld door het bestuur van de NMV en niet door de ALV van de vereniging.

orde krijgen het financiële verslag en de verantwoording van de activiteiten binnen de vereniging. Bij het bespreken van de begroting in de ALV is het dan ook lastig voor de leden om de formele controle uit te oefenen die hen rechtens toekomt.

Een apart aandachtsveld wordt gevormd door de aanwezigheid van individuele leden. De onderwerpen die binnen de vereniging aan de orde komen betreffen vooral instellingen. In de statuten is geregeld dat de stem van individuele leden net zoveel gewicht in de schaal legt als kleine instellingen.

IV.3.5. Ondersteunende diensten

De ondersteuning van de vereniging is belegd bij het secretariaat en het Montessori Ontwikkelcentrum (MOC). Daarnaast kent de sectie VMO de Academie.

Losjes aan de vereniging verbonden is het lectoraat Vernieuwingsonderwijs aan de Saxion Hogeschool in Deventer. Daarnaast zijn er aanbieders van onderwijs- en scholingsprogramma's die door montessorischolen worden ingeschakeld bij hun schoolontwikkeling.

Het secretariaat is vooral gericht op de administratieve en organisatorische kant van de vereniging, het MOC vervult organiserende en coördinerende taken, met name in het kader van het schrijven van beleidsnotities en visiestukken. Het secretariaat werkt in opdracht van het hoofdbestuur. Het MOC werkt nauw samen met het hoofdbestuur, maar het is de leden niet altijd duidelijk welke diensten ze van het MOC kunnen en mogen verwachten.

Ambtelijk secretaris en coördinator MOC hebben een dienstverleningsovereenkomst met de NMV. De lector heeft een onderzoeksoopdracht en de NMV treedt op als medefinancier.

De coördinator van de Academie heeft een relatie met het bestuur van de VMO, woont de sectiebestuursvergaderingen bij en ontwikkelt in samenspraak met dat bestuur scholing t.b.v. de scholen voor VO. Indien nodig worden externe experts op bepaalde terreinen ingehuurd voor scholing die de coördinator niet kan verzorgen.

De coördinator van de Academie heeft als zzp'er een jaarlijks verlengde opdracht. Er is wel overleg tussen de coördinatoren van MOC en Academie, maar er is geen gemeenschappelijke visie of een beleidsdocument waarop zij hun werkzaamheden baseren.

De aanbieders van onderwijs- en scholingsprogramma's zoals hierboven bedoeld, hebben geen formele relatie met de NMV.

V. Aanbevelingen

Op grond van bovenstaande bevindingen legt uw rapporteur een aantal aanbevelingen voor. Die aanbevelingen zijn gebaseerd op keuzes die hij daarbij maakt. Het is aan de vereniging om te beoordelen of die keuzes worden overgenomen en of de aanbevelingen wel of niet worden opgevolgd.

De aanbevelingen worden als volgt gerubriceerd en de oplettende lezer ziet hier een omkering van de volgorde bij de bevindingen. De reden hiervoor is dat de keuzes t.a.v. de structuur van de vereniging medebepalend zijn voor kwaliteitszorg en ontmoeting.

1. Structuur van de vereniging
2. Kwaliteitszorg
3. Ontmoeting

V.1. Structuur van de vereniging

V.1.1. De ALV

Maak van de ALV het centrum van de vereniging. Alle beleidsstukken, visiedocumenten, kostenposten, strategische bewegingen komen daar ter sprake. Hoofdbestuur en leden kunnen hun wensen voorbereiden en ter beoordeling voorleggen aan de ALV. Daarmee ontstaat overzicht over alle activiteiten die in het kader van de ontwikkeling van het montessorionderwijs worden ondernomen. De financiële verantwoording komt daar terecht, maar de eigen ruimte van de secties blijft gewaarborgd.

V.1.2. De secties

Vorm 2 secties van instituten die integraal montessorionderwijs verzorgen, uitgesplitst in de groep van 0-12 en de groep van 13-18. Dat komt neer op scholen voor VO en scholen voor PO, inclusief de kinderopvang. Bij de laatste sectie kan worden vooruit gelopen op de ontwikkeling van integrale kindcentra. De leden die de sectie HJK vormen worden zo ondergebracht bij de sectie BAO, die daardoor een andere naam zou kunnen krijgen. De activiteiten binnen deze secties hoeven niet noemenswaard gewijzigd te worden. Via gezamenlijke actieplannen kan de uitwisseling van ideeën plaatsvinden.

V.1.3. Netwerken

Er is onder de leden behoefte aan ontmoeting. Dat kan door activiteiten van de secties onder te brengen in netwerkorganisaties, die vanuit de vereniging worden georganiseerd en gefaciliteerd. Hierbij kan men denken aan themabijeenkomsten, logistieke zaken, het werven van geschikte inleiders en alles wat komt kijken bij het onderhouden van levendige netwerken.

V.1.3. Het hoofdbestuur

Het hoofdbestuur heeft een formele relatie met de ALV en bestuurt in opdracht van de ALV integraal de vereniging. Het legt verantwoording van de activiteiten af aan de leden via de ALV. Het bestuur ziet er ook op toe dat de aan diverse geleidingen ter beschikking gestelde financiële middelen naar behoren worden besteed en dat de kwaliteit van de opgeleverde producten en diensten wordt gemonitord. Dat hoeven de bestuursleden niet altijd zelf te doen; dit werk kan worden gedelegeerd aan experts binnen de vereniging. Dit alles zal dienen te zijn gevat in een beleidsplan, inclusief financiële onderbouwing dat jaarlijks wordt goedgekeurd voor de leden.

Bestuursleden nemen zitting op persoonlijke titel, op basis van bestuurlijke kwaliteiten en in een bestuur benodigde expertise. Te denken valt aan kennis van het montessori gedachtegoed, verbindend vermogen, beschikken over onderwijspolitieke netwerken, enz.

Dit vanuit de gedachte dat er een algemeen verenigingsbelang te dienen valt. Voor een goede spreiding van expertise is het aan te bevelen dat de leden afkomstig zijn uit de sectoren waaraan de leden zich gebonden weten.

Het hoofdbestuur neemt de taak op zich om in samenspraak met de leden een aantal kernwaarden te formuleren. Dat is nodig voor het uitdragen van het gedachtegoed. Deze kernwaarden vormen de basis bij de diverse meer specifieke visitaties.

V.1.4. De ondersteuning

Voeg de diensten van secretariaat en MOC samen tot een geheel. De taken van deze nieuwe eenheid bestaan vooral uit het faciliteren van de te vormen netwerken, het

ondersteunen van het bestuur en het leveren van inhoudelijke stukken die nodig zijn om de lijnen die door ALV en bestuur worden uitgezet, vorm te geven.

Er is onder de leden behoefte aan ontmoeting. Dat kan door activiteiten van de secties onder te brengen in netwerkorganisaties, die vanuit de vereniging worden georganiseerd en gefaciliteerd. Hierbij kan men denken aan themabijeenkomsten met daarbij benodigde logistieke zaken, het werven van geschikte inleiders en alles wat komt kijken bij het onderhouden van levendige netwerken.

V.2. Kwaliteitszorg

V.2.1. Visitatie

Formeer een commissie of werkgroep die in opdracht van de ALV, gemonitord door het bestuur algemene uitgangspunten voor de visitatie formuleert en deze vervolgens via het bestuur voorlegt aan de ALV. Gebruik daarbij vooral de tot nu toe gebruikte instrumenten en maak daar een geheel van. Vanuit die aldus geformuleerde visie kan de visitatie in de beide secties vormgegeven worden. Te denken valt aan het opstellen van een gedragscode, opvattingen over de werkwijze (als voorbeeld de ideeën over waarderend auditen) en uitwerking per sector van de eventueel te formuleren kernwaarden.

Het eindoordeel over de visitatie ligt bij het hoofdbestuur, daarbij geadviseerd door experts die bij de visitatie betrokken zijn.

Het verdient aanbeveling om visitatie te laten uitvoeren door een combinatie van experts en leden van de secties.

V.2.2. De opleidingen

Het zou goed zijn als de opleiders zich vooral bezighouden met de inhoud van de opleidingen. Zij dienen die af te stemmen op de door de ALV goedgekeurde richtlijnen. Daarin zullen de leden zich uitspreken over de criteria die nodig zijn om het certificaat montessoriopleiding te verwerven. Een commissie van leden buiten de opleidingen kan deze taak op zich nemen.

Daarbij bepalen de opleiders zelf de inhoud van de programma's. Het oordeel over de kwaliteit is voorgehouden aan het hoofdbestuur, daarbij geadviseerd door een commissie van experts. De opleiders hebben onmiskenbaar een toegevoegde waarde voor de vereniging. Het verdient dan ook aanbeveling om hen in een netwerkorganisatie aan de vereniging te binden. Deze bron van kennis blijft daardoor voor de leden beschikbaar, maar de verdenking van belangenverstremming is niet meer aan de orde.

V.2.3. Kennisontwikkeling

Schakel zoveel mogelijk denkers en experts in om kennis up to date te houden en te ontwikkelen. Werk daarbij zoveel mogelijk met overeenkomsten met opdrachtnemers, ondergebracht in projectorganisaties. Bij een projectorganisatie is sprake van een opdrachtgever en een projectleider (opdrachtnemer), die afspraken maken over de op te leveren producten of diensten, tijdpad, financiële verantwoordelijkheid en verantwoording, enz.

V.3. Ontmoeting

V.3.1. Conferenties en netwerkbijeenkomsten

Een veelgehoorde wens is dat men elkaar op inhoudelijke thema's kan ontmoeten. Dat er kennisuitwisseling plaatsvindt en dat men na elke ontmoeting met het gevoel weer iets wijzer geworden te zijn, huiswaarts keert.

Het is dan ook aan te bevelen om via conferenties en netwerkbijeenkomsten leerzame ontmoetingen te organiseren. Deze kunnen worden gevoed vanuit de kenniscentra die op pag. 4 genoemd zijn.

V.3.2. Nogmaals de ALV

Ook de ALV is in dezen een belangrijk instrument. Combineer het formele besluitvormende gedeelte met een algemeen gedeelte waar op velerlei manieren uitwisseling tussen de leden plaats kan vinden. Maak er een verenigingsdag van waar de ontmoeting centraal staat, mede gericht op de leraren voor de klas.

VI. Samenvattend: Keuzes

Alles overziend kunnen de volgende keuzes worden geformuleerd:

- * Alle beleidslijnen en de verantwoording daarvan komen samen in de ALV (2x per jaar).
- * Het bestuur wordt gevormd op basis van specifieke kwaliteiten (profielen).
- * De leden van het hoofdbestuur nemen zitting op persoonlijke titel (met affiniteit voor specifieke beleidsterreinen).
- * Onderscheid 2 geledingen: 0-12 en 13-18.
- * Er ontstaan netwerken met ondersteuning vanuit de vereniging
- * De visitatie wordt georganiseerd vanuit gezamenlijke visie.
- * Er wordt een sterke ondersteunende centrale dienst gevormd.
- * Er wordt gewerkt met projectorganisaties (zowel voor kennisontwikkeling als door de leden gewenste cursussen of scholing).

Nawoord

Uw rapporteur is zich ervan bewust dat veel niet of slechts oppervlakkig onderzocht kon worden. Deze rapportage is vooral gebaseerd op hetgeen door de leden lijkt te worden waargenomen en beleefd. Soms is – waar dat opportuun leek – met een schuin oog gekeken naar de beschikbare stukken en de statuten. Mocht in deze rapportage een verkeerde inschatting gemaakt zijn van de werkelijkheid, dan ben ik de eerste die zijn woorden terug zal nemen.

Het rapport is vooral bedoeld om de dialoog over het reilen en zeilen van de vereniging voort te zetten en daarbij een structuur te vinden die transparant en effectief is.

Rotterdam, 7 oktober 2017.

Dick van Hennik